

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

STANOWISKO

Konwentu Powiatów Województwa Pomorskiego w sprawie przyjęcia zasad kwalifikowalności wybranych wydatków przez Zarząd Województwa Pomorskiego w FEP 2021 - 2027

Głogów, 30 marca 2023 r.

Konwent Powiatów Województwa Pomorskiego z niezadowoleniem przyjął wiadomość o podjętej przez Zarząd Województwa Pomorskiego Uchwale, z dnia 8 grudnia 2022 r., w sprawie przyjęcia zasad kwalifikowalności wybranych wydatków w regionalnym programie Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021 – 2027.

Szczególny brak akceptacji budzi przyjęcie zasady, że w przypadku, gdy dofinansowanie będzie pochodziło z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i będzie udzielane w formie dotacji, podatek od towarów i usług (VAT) będzie stanowił wydatek niekwalifikowalny. Prowadzi to do drastycznego spadku poziomu wsparcia zadań planowanych do realizacji przez jednostki sektora finansów publicznych. Samorządy gminne i powiatowe w dużej mierze nie mają możliwości rozliczenia podatku VAT. Stanowi on dla nich koszt, bez możliwości odzyskania poniesionych nakładów. W większości przypadków wsparcie ukierunkowane jest na przedsięwzięcia, które nie generują przychodów lub bezpośrednich oszczędności, a ewentualne niewielkie opłaty pobierane od odbiorców usług świadczonych z wykorzystaniem dotowanego mienia sprawiają, że rentowność przedsięwzięć w cyklu życia projektu jest bardzo rozłożona w czasie i zbyt niska, aby ich realizacja była możliwa z rynkowego punktu widzenia. Dotyczy to wielu podstawowych dziedzin działalności, w których planowano uzyskać wsparcie w ramach Funduszy Europejskich dla Pomorza.

Samorządy zmagają się w ostatnim czasie z potężnymi trudnościami finansowymi. Borykają się ze zrównoważeniem wydatków i dochodów bieżących, ostrożnie aplikują o środki pomocowe ze źródeł krajowych i europejskich z powodu braku możliwości wniesienia wymaganego wkładu własnego.

W tych okolicznościach podjęcie decyzji prowadzącej do zmniejszenia poziomu dofinansowania przedsięwzięć jest niezrozumiałe i nieakceptowalne. Prowadzi ona, wbrew założeniom przyjętym w uzasadnieniu do ww. uchwały, do spadku, a nie do osiągnięcia oczekiwanych efektów, mierzonych wskaźnikami.

Celem funkcjonowania samorządu terytorialnego jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej, co często pociąga za sobą konieczność budowy kosztownej infrastruktury, wynikającej z potrzeb społecznych i gospodarczych oraz zapóźnień w rozwoju. Fundusze Unii Europejskiej są istotnym źródłem przyspieszenia procesów inwestycyjnych, zwłaszcza na uboższych terenach i służą szybszemu osiągnięciu przez Polskę spójności społeczno-ekonomicznej z krajami Unii Europejskiej. Państwa uchwała o 23% utrudnia dostęp do środków pomocowych lub o 23% ograniczy zakres planowanych inwestycji.

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH

Przez lata funkcjonowania w Unii Europejskiej, pozyskiwania środków i poruszania się w ramach zasad przyznawania środków, samorządy nauczyły się jak wyliczać luki w finansowaniu i postępować, by nie narażać się na utratę dofinansowania. Nie zgadzamy się ze zdaniem Zarządu Województwa Pomorskiego, że przyjęte rozwiązanie jest korzystne dla zainteresowanych podmiotów i uzasadnione. Dostrzegamy tu jedynie korzyść dla Instytucji Zarządzającej, rozliczającej projekty, zwłaszcza że te niekorzystne zasady kwalifikowalności nie dotyczą pomocy technicznej, z której korzysta Samorząd Województwa Pomorskiego. Jest to krzywdzące.

Kolejną niesprawiedliwością jest katalog wyłączeń z zasady niekwalifikowalności podatku VAT. W ramach celu szczegółowego 3 (ii) Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej uchwalono wyłączenie w zakresie rozwoju infrastruktury drogowej. Projekty w zakresie rozwoju infrastruktury drogowej będą obejmowały inwestycje wyłącznie w drogi wojewódzkie. Dlaczego projekty gmin i powiatów obejmujące np. budowę rozwój infrastruktury dla transportu niezmotoryzowanego, obejmujące inwestycje w transportowe drogi rowerowe będą wykluczone z takiego wsparcia?

Rewitalizacja miast, inwestycje w ochronie zdrowia, szkolnictwie zawodowym, rozwój szlaków i infrastruktury turystycznej, termomodernizacja domów mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej, rozwój OZE, infrastruktura społeczna dla osób z grup marginalizowanych – to tylko niektóre dziedziny, w których mogą nastąpić ograniczenia zakresu planowanych działań ze względu na potrzebę zapewnienia większego wkładu własnego z powodu Państwa decyzji.

Z wyżej opisanych powodów zwracamy się do Zarządu Województwa Pomorskiego o ponowne przeanalizowanie sprawy i zmianę podjętej decyzji.

Przewodniczący Konwentu
Powiatów Województwa Pomorskiego

Mirosław Czapla
Starosta Malborski